

2. listopad - Památka všech zemřelých

Svátek je dnem vzpomínky na zemřelé. Uctívání mrtvých předků je prastarým kulturním fenoménem, který je doložen i u Slovanů. Jak ale uvádí Jacques Le Goff v knize Zrození očistce, bylo to až křesťanství, které změnilo modlitbu „k mrtvým“ v modlitbu „za mrtvé“. Slavnostní liturgie za zesnulé byla s datem 2. listopadu zavedena po roce 1025 ve slavném klášteře v Cluny. Díky prestiži kláštera se začala tato tradice šířit, od 14. století zcela zdomácněla. Po vypuknutí světové války, která přinesla nevídané počty padlých a zemřelých, mohou v tento den kněží za mrtvé sloužit tři bohoslužby denně.

Pokud je 1. listopad svátkem duší spasených, tak 2. listopad je dnem vzpomínky na duše trpící v očistci. V životopisu sv. Odilona, opata kláštera v Cluny, nalézáme popis utrpení, kterému jsou duše v očistci vystaveny. Aby byla démonům provádějícím v očistci mučení zasazena rána, měl být den následující po dni Všech svatých věnován modlitbám a dobročinnosti, především měly být slouženy mše, veřejně přednášeny žalmy, chudí měli být obdarováni almužnou.

Podle lidové víry zažité v našich zemích v předvečer Dušiček opouští duše očistec, aby si jednou do roka mohly odpočinout. Proto se lampy ten večer plnily máslem, aby si jím mohly nešťastné duše potřít spáleniny, rodiny pily studené mléko či se jím potíraly, aby se duše mohly ochladit.

Také se konaly průvody na hřbitovy a lidé zdobili hroby věnci a květy i svíčkami. Tradice almužny se udržela v podobě zvláštního pečiva zvaného „dušičky“, kterým se obdarovávali žebráci u kostelů a chudí.

William-Adolphe Bouguereau: Den mrtvých (1859)

zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Du%C5%A1%C4%8Dky>